

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Samlet aktuelt notat vedr. rådsmøde (konkurrenceevne) den 1.-2. december 2008

Forsvarspakken

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af visse offentlige bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet (KOM(2007) 766 endelig af 5. december 2007)..... 2
2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsprodukter inden for Fællesskabet (KOM(2007) 765 endelig)..... 14

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af visse offentlige bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet (KOM(2007) 766 endelig af 5. december 2007)

Revideret samlenotat

Resumé

Forslaget har til formål at **medvirke til at skabe et velfungerende indre marked** på forsvars- og sikkerhedsområdet. Det er grundtanken med forslaget at give EU-medlemsstaterne fælles regler for indgåelse af offentlige kontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet, som sikrer, at EF-traktatens principper overholdes, og at der tages hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende for disse indkøb, f.eks. informationsikkerhed, forsyningsikkerhed og proceduremæssig fleksibilitet.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har i nogen tid haft fokus på, hvordan medlemslandene har indgået kontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet. I 2004 gennemførte Kommissionen en høring af grønbogen ”Offentlige indkøb af forsvarsmateriel”¹. På baggrund af høringen identificerede Kommissionen for det første, at det var hensigtsmæssigt at udarbejde en fortolkningsmeddelelse om anvendelsen af EF-traktatens art. 296². Denne blev vedtaget i 2006³. For det andet viste høringen, at der var behov for fælles skabsregler for indgåelse af forsvarskontrakter, som tager hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende for visse indkøb i denne sektor.

Kommissionen har således fremsat et forslag til direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af visse offentlige vareindkøbs-, bygge- og anlægs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet. Forslaget er fremsat med hjemmel i EF Traktatens art. 47, stk. 2, art. 55 og art. 95 **vedrørende harmonisering af adgangen til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed og de nationale regler der vedrører det indre markeds funktion samt den frie udveksling af tjenesteydelser**. Den fælles beslutningsprocedure i art. 251 vil blive anvendt.

Formålet med direktivforslaget er at indføre et fælles retligt instrument for indkøb på forsvars- og sikkerhedsområdet, der er afpasset de særlige forhold, der gør sig gældende på disse områder. **Det er målet, at en for-**

¹ KOM(2004)608 endelig af 23. september 2004

² Artikel 296 giver medlemsstaterne mulighed for at afvige reglerne om det indre marked, når der står væsentlige sikkerhedsmæssige interesser på spil for dem.

³ KOM(2006)779 endelig af 7. december 2006

bedret lovgivningsramme vil medvirke til at skabe et velfungerende indre marked for forsvarsmateriel.

I øjeblikket reguleres indgåelsen af offentlige kontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet af direktiv 2004/18/EF⁴ (udbudsdirektivet). I direktivet findes der en række undtagelser, hvorved offentlige myndigheder kan undlade at sende kontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet i udbud. Disse undtagelser svarer til de i traktatens artikel 30, 45, 46, 55 og 296 omhandlede situationer, og drejer sig bl.a. om undtagelser der begrundes i hensynet til offentlig orden, sikkerhed eller beskyttelsen af mennesker. Herudover undtages udøvelsen af offentlig myndighed fra bestemmelserne om det indre marked. Ligeledes kan særlige regler for fremmede statsborgere begrundes i den offentlige orden. Artikel 296 medfører, at medlemsstaterne har mulighed for at afvige fra reglerne for det indre marked, når der står væsentlige sikkerhedsmæssige interesser på spil for dem. Direktivet giver i artikel 14 således eksplicit mulighed for at undtage indgåelsen af kontrakten fra direktivet, når kontrakten er erklæret hemmelig, hvis udførelse skal ledsages af særlige sikkerhedsforanstaltninger, eller når beskyttelsen af væsentlige interesser i medlemsstaten kræver det.

Det fremgår af Domstolens praksis, at undtagelserne i fællesskabsretten, herunder dem, der er nævnt i traktatens artikel 296, kun må anvendes i usædvanlige, klart definerede tilfælde. Det er Kommissionens opfattelse, at medlemsstaterne på forsvars- og sikkerhedsområdet ikke i tilstrækkeligt omfang anvender **udbudsdirektivet**. I stedet påberåber de sig undtagelsesbestemmelserne i traktatens artikel 296 for offentlige forsvarskontrakter og i direktivets artikel 14 for offentlige sikkerhedskontrakter. **Brugen af disse undtagelser** skyldes i høj grad, at direktivet ikke tager tilstrækkelig højde for de særlige forhold der gør sig gældende for visse indkøb af varer og tjenesteydelser på forsvars- og sikkerhedsområdet.

Kommissionen ønsker med fremsættelsen af direktivforslaget at begrænse anvendelsen af undtagelsesbestemmelserne i traktaten og i **udbudsdirektivet** til usædvanlige tilfælde og i overensstemmelse med domstolens praksis og under samtidig hensyntagen til medlemsstaternes sikkerhedsinteresser. Kommissionen ønsker med direktivet således at give medlemsstaterne fælles regler for indgåelse af offentlige kontrakter, som sikrer, at traktatens principper om fri bevægelighed for varer, fri etableringsret og fri udveksling af tjenesteydelser overholdes. Samtidig tages der hensyn til de særlige forhold, der gælder for disse indkøb, f.eks. informationsikkerhed, forsyningsikkerhed og den nødvendige proceduremæssige flek-

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter (EUT L 134 af 30.4.2004, s. 114)

sibilitet. **Den forbedrede lovgivningsramme vil medvirke til at skabe et velfungerende indre marked for forsvarsmateriel.**

Ligesom **udbudsdirektivet** indeholder direktivforslaget formelle procedureregler, som ordregivende myndigheder normalt skal følge ved indkøb og anskaffelser, hvis værdi overstiger nærmere fastsatte beløbsgrænser. Direktivforslagets procedureregler bygger på traktatens principper og de principper, der er afledt heraf, såsom principperne om ligebehandling, ikke-forskelsbehandling, gensidig anerkendelse, proportionalitet og gennemsigtighed, og er baseret på opbygningen af **udbudsdirektivet**.

Direktivforslaget er dog på en række punkter afpasset efter de særlige forhold, der gør sig gældende for følsomme, offentlige forsvars- og sikkerhedskontrakter. Det er specifikke punkter, der giver de ordregivende myndigheder mere fleksibilitet, og som samtidig indeholder forholdsregler til at sikre informations- og forsyningssikkerhed.

Det franske formandskab har udarbejdet et kompromisforslag (12150/1/08 REV 1 af 24. juli 2008 samt 13616/08 LIMITE af 30 september 2008, udgivet i engelsk version 3. oktober 2008). Nedenstående tager højde for indholdet af det oprindelige direktivforslag og ændringerne i kompromisforslaget.

1. Anvendelsesområdet

Direktivforslagets anvendelsesområde er indgåelsen af følsomme offentlige kontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet.

Indgåelsen af kontrakter på forsvarsområdet afgrænses i præamblen ved brug af en reference til våben, ammunition og/eller krigsmateriel som omhandlet i Rådets afgørelse af 15. april 1958⁵.

2. Offentliggørelse, frister og kommunikation

Direktivforslaget indeholder ligesom udbudsdirektivet krav om offentliggørelse af udbudsbekendtgørelser. Direktivets frister for modtagelse af ansøgninger og tilbud efter offentliggørelse af udbudsbekendtgørelsen er de samme som i udbudsdirektivet.

Direktivforslaget indeholder – som udbudsdirektivet - en mulighed for at offentliggøre en vejledende forhåndsmeddelelse. Dette er ensbetydende med, at ordregivende myndigheder har samme mulighed som i udbudsdirektivet for at forkorte de normale frister ved de efterfølgende konkrete udbud.

⁵ Afgørelse om listen over varer (våben, ammunition og krigsmateriel), hvorpå bestemmelserne i traktatens artikel 223 – nu artikel 296, stk. 1, litra b), finder anvendelse. Protokol af 15. april 1958, ref. 368/58.

Herudover er der i direktivforslaget taget højde for, at anvendelsen af elektroniske midler kan lette offentliggørelsen af udbud og rationalisere udbudsprocedurerne. Således er det i forslaget udtrykkeligt fastslået, at elektroniske midler er ligestillet med de traditionelle kommunikationsmidler. Forslaget indeholder således også – som udbudsdirektivet - en mulighed for at give elektronisk adgang til udbudsbetingelser og supplerende dokumenter.

Herudover indeholder direktivforslaget mulighed for at afholde en elektronisk auktion.

3. Udbudsprocedurer

Begrænsede udbud kan i lighed med **udbudsdirektivet**, som er det **direktiv der på nuværende tidspunkt regulerer indkøb på forsvars- og sikkerhedsområdet**, anvendes uden begrænsninger. Begrænsede udbud defineres som procedurer, som enhver økonomisk aktør kan ansøge om at deltage i, men hvor kun de økonomiske aktører, der af de ordregivende myndigheder modtager opfordring dertil, kan afgive tilbud.

Konkurrencepræget dialog kan i lighed med **udbudsdirektivet** anvendes i tilfælde af særligt komplekse kontrakter. For en sådan kontrakt er det umuligt objektivt at fastsætte de vilkår, der kan opfylde den ordregivende myndigheds behov, eller at vurdere, hvad markedet kan tilbyde af tekniske og/eller finansielle og juridiske løsninger. Konkurrencepræget dialog defineres som en procedure, som enhver økonomisk aktør kan ansøge om at deltage i, men hvor den ordregivende myndighed fører en dialog med de ansøgere, der har fået adgang til at deltage i proceduren. Målet med dialogen er, at udvikle en eller flere løsninger, der kan opfylde ordregiverens behov. Disse løsninger skal være grundlag for de tilbud, de valgte ansøgere dernæst opfordres til at afgive.

Udbud med forhandling med offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse defineres i direktivforslaget som en procedure, hvor de ordregivende myndigheder opfordrer økonomiske aktører, som de selv udvælger, dog mindst 3, til at afgive tilbud og forhandle kontraktens vilkår med dem. Denne udbudsform kan i henhold til **udbudsdirektivet** kun undtagelsesvist anvendes. I direktivforslaget tillades denne procedure dog uden nogen særlig begrundelse. Det er hensigten hermed at tilvejebringe den fleksibilitet, der er nødvendig i forbindelse med indgåelsen af følsomme forsvars- og sikkerhedskontrakter.

Udbud med forhandling uden offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse er ligeledes defineret som en procedure, hvor de ordregivende myndigheder opfordrer økonomiske aktører, som de selv udvælger, til at afgive tilbud og forhandle kontraktens vilkår med dem. Ved denne procedure er der dog ikke krav om, at ordregivende myndigheder skal give et vist mindste antal økonomiske aktører mulighed for at give bud. Man kan således gå direkte i forhandling med en enkelt økonomisk aktør. I henhold

til direktivforslaget kan denne udbudsform i lighed med **udbudsdirektivet** kun undtagelsesvist anvendes. Blandt disse undtagelser kan nævnes en medlemsstats intervention i forbindelse med kriser eller væbnede konflikter.

Derimod er det *offentlige udbud*, der indebærer, at udbudsbetingelserne udleveres til enhver økonomisk aktør, der måtte anmode derom, anset for at være en uegnet udbudsprocedure på forsvars- og sikkerhedsområdet. Dette skal ses i lyset af de krav om fortrolighed og informationssikkerhed, der er forbundet med denne type kontrakter. Denne udbudsprocedure optræder således i modsætning til **udbudsdirektivet** ikke i direktivforslaget.

4. Tidsmæssige og værdimæssige begrænsninger

Direktivforslaget indeholder - ligesom udbudsdirektivet - specifikke tidsmæssige og værdimæssige begrænsninger.

De tidsmæssige begrænsninger vedrører muligheden for at overgå til udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse. Dette er bl.a. muligt, når der er behov for supplerende vareleverancer og ved gentagelse af tilsvarende bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser. Herudover er rammeaftalers varighed begrænset.

De tidsmæssige begrænsninger i direktivforslaget er dog ikke så restriktive som i udbudsdirektivet. Dette skyldes ønsket om, at tage højde for forholdene på forsvars- og sikkerhedsområdet. For at kunne anvende bestemmelsen om supplerende vareleverancer kræves det således bl.a., at løbetiden for kontrakten om den supplerende leverance ikke overstiger 7 år. Desuden må en fremgangsmåde om indgåelse af kontrakt om arbejder og tjenesteydelser, der udgør en gentagelse af tilsvarende ydelser i henhold til en tidligere udbudt kontrakt, uden udbud, kun benyttes i indtil 7 år efter indgåelsen af den oprindelige aftale. Ydermere er udgangspunktet for den maksimale kontraktvarighed af en rammeaftale i henhold til direktivforslaget begrænset til 7 år.

Den værdimæssige begrænsning vedrører ordregiveres mulighed for uden udbud at gå til sin hidtidige leverandør, når der er tale om supplerende bygge- og anlægsarbejder eller tjenesteydelser, der ikke var omfattet af den oprindelige aftale, og som på grund af uforudsete forhold er blevet nødvendige for udførelsen af tjenesteydelserne eller arbejderne. En betingelse for dette er bl.a. at værdien af den supplerende ydelse ikke overstiger 50 % af værdien af den oprindelige kontrakt.

5. Tærskelværdier

Indgåelsen af offentlige kontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet er i øjeblikket omfattet af udbudsdirektivet, og dermed også de tærskelværdier der gælder for dette direktiv. Dette er ensbetydende med, at pligten til at følge udbudsdirektivets procedureregler for vareindkøb og tjenesteydelser indtræder ved ca. 1 mio. kr. og i visse tilfælde ca. 1.5 mio kr. For bygge- og anlægsarbejder indtræder pligten ved ca. 38 mio kr.

Tærskelværdierne for direktivforslagets er tilpasset forholdene på forsvars- og sikkerhedsområdet. For vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter er tærskelværdien således 1 mio. Euro. For bygge- og anlægskontrakter svarer værdien til den der kendes fra udbudsdirektivet, dvs. ca. 38 mio. kr.. Direktivet indeholder – ligesom udbudsdirektivet – en bestemmelse om revision af tærskelværdierne. For at tilgodese forholdene på forsvars- og sikkerhedsområdet skal tærskelværdierne revideres hvert femte år.

Herudover er det eksplicit angivet, at der er medlemsstaternes kompetence at fastsætte regler for indgåelsen af kontrakter under direktivets tærskelværdier.

6. Beregning af kontraktens anslåede værdi

Direktivforslaget indeholder ligesom udbudsdirektivet en række beregningsregler for særlige typer af kontrakter. Beregningsreglerne anvendes til at vurdere, om en kontrakt overstiger tærskelværdierne og dermed skal udbydes i henhold til direktivets procedureregler. Disse beregningsregler er de samme som i udbudsdirektivet.

7. Forsyningssikkerhed

Medlemsstaternes særlige behov for forsyningssikkerhed i forbindelse med følsomme offentlige kontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet berettiger, at myndighederne får mulighed for at stille særlige krav, både hvad angår de kontraktmæssige krav og kriterierne for udvælgelse af ansøgere.

Der er i direktivforslaget derfor bl.a. givet mulighed for, at den ordregivende myndighed kan forlange, at tilbudsgivere i deres tilbud bl.a. **begrunder hvorvidt de vil** være i stand til at opfylde de kontraktlige forpligtelser med hensyn til eksport, overførsel og transit af varer, herunder også ved **dokumentation til støtte herfor** fra den eller de berørte medlemsstater.

Den ordregivende myndighed kan også stille krav **om, at** tilbudsgiver **skal begrunde, at deres** organisation og forsyningskæde **vil tillade at der leves op til den ordregivende myndigheds krav til forsyningssikkerhed.**

Ordregivende myndigheder kan desuden forlange, at tilbudsgiveren giver et tilsagn om, at **ville etablere eller bevare den kapacitet der er nødvendig for, at** imødekomme en eventuel forøgelse af myndighedens behov som følge af en nødsituation, krise eller væbnet konflikt.

Ordregivende myndigheder kan herudover forlange yderligere dokumentation modtaget fra de nationale myndigheder i tilbudsgiverens land til støtte for at de ikke vil modsætte sig opfyldelsen af eventuelle større behov fra den ordregivende myndigheds side som følge af en nødsituation, en krise eller en væbnet konflikt

Herudover kan ordregivende myndigheder fra tilbudsgiveren forlange tilsagn om at sikre vedligeholdelse, modernisering og tilpasning af de leveringer, der er omfattet af kontrakten, samt om i tide at give underretning om enhver organisatorisk eller industristrategisk ændring, der kan berøre tilbudsgiverens forpligtelser over for den ordregivende myndighed.

Ordregivende myndigheder kan desuden forlange tilsagn fra tilbudsgiveren om at give myndigheden de nødvendige midler til at kunne producere reservedele, komponenter, elementer og test udstyr, inklusive tekniske tegninger, såfremt tilbudsgiveren ikke længere har mulighed for at producere dette.

8. Informationssikkerhed

Den ofte fortrolige karakter af oplysningerne i forbindelse med følsomme offentlige forsvars- og sikkerhedskontrakter nødvendiggør ligeledes visse forholdsregler, både i forbindelse med selve tildelingsproceduren, kriterierne for udvælgelse af ansøgere og de ordregivende myndigheders kontraktmæssige krav.

Med henblik på at varetage sikkerheden af følsomme oplysninger, er ordregivende myndigheder givet mulighed for, at den økonomisk aktør bl.a. godtgør sin tekniske og/eller faglige formåen ved et bevis for aktørens kapacitet til at behandle, opbevare og videregive følsomme oplysninger, på det sikkerhedsniveau som myndigheden kræver. Den ordregivende myndighed kan i givet fald anmode den relevante sikkerhedsmyndighed i ansøgerens land om at efterprøve, om aktørens bygninger, procedurer, forvaltningsmetoder og personalemæssige forhold, er i overensstemmelse med forskrifterne.

Ordregivende myndigheder er desuden givet mulighed for i udbudsbetingelserne, at angive de krav, tilbudsgiveren skal opfylde, for at varetage sikkerheden af oplysninger.

Den ordregivende myndighed kan også forlange af tilbudsgiveren, at hans tilbud indeholder tilsagn **fra både tilbudsgiveren og dennes underleverandør** om at **ville** behandle alle følsomme oplysninger fortroligt under

hele udførelsen af kontrakten og efter dennes opsigelse eller udløb. **Herudover kan den ordregivende myndighed forlange at tilbudsgiveren giver et tilsagn om, at fremtidige underleverandører leverer det samme tilsagn.**

Den ordregivende myndighed kan herudover bl.a. forlange bevis for at tilbudsgiverens allerede udpegede underentreprenører har den formåen, der kræves for at kunne beskytte fortrolige oplysninger, **samt at tilbudsgiveren giver tilsagn om at forelægge et sådant bevis for nye underentreprenører.**

Forslaget giver herudover en myndighed mulighed for at undlade at offentliggøre visse oplysninger, når ansøgere og tilbudsgivere skal informeres om resultatet af udbudsproceduren og ved fremsendelsen af bekendtgørelsen om den indgåede kontrakt.

Herudover angiver forslaget eksplicit, at ordregivende myndigheder kan pålægge både tilbudsgivere og deres underleverandører krav med det formål at beskytte den fortrolige karakter af information som kommunikeret i løbet af udbudsproceduren.

9. Åbning af forsyningskæden

Det franske formandskabs kompromistekst indeholder en mulighed for, at medlemsstaterne kan vælge at stille krav om, at op til 30 % af den samlede kontraktsum skal leveres af underleverandører. Såfremt en medlemsstat bestemmer sig herfor, skal den vindende tilbudsgiver fremsende en udbudsbekendtgørelse og følge specifikke procedureregler.

10. Udelukkelsesgrunde

Direktivforslaget indeholder – ligesom udbudsdirektivet – en udtømmende angivelse af obligatoriske og frivillige udelukkelsesgrunde. Disse udelukkelsesgrunde er justeret forholdende i forbindelse med indkøb på forsvars- og sikkerhedsområdet. Således udelukkes bl.a. enhver ansøger eller tilbudsgiver, som er dømt for terrorhandlinger eller strafbare handlinger i forbindelse hermed.

Herudover er en dom for overtrædelse af lovgivning om eksportkontrol samt misligholdelse af informationssikkerhedsforpligtelser i andre offentlige kontrakter nævnt som eksempel på en alvorlig fejl, der kan udgøre en frivillig udelukkelsesgrund.

11. Statistik

Udbudsdirektivet indeholder krav om indberetning af statistiske oplysninger, der indebærer, at medlemsstaterne hvert år skal sende en specifik opgørelse af antal og værdi af kontrakter indgået i henhold til direktivet, Direktivforslaget indeholder - ligesom udbudsdirektivet - krav om indberetning af statistiske oplysninger. Statistikforpligtel-

sen er dog lempet i forhold til udbudsdirektivet og dermed søgt afpasset forholdene på forsvars- og sikkerhedsområdet.

12. Overvågningsmekanismer

I forbindelse med kontrakter indgået i henhold til udbudsdirektivets regler pålægger et kontroldirektiv medlemsstaterne et sæt minimumskrav, som de nationale klagesystemer skal leve op til for at sikre, at virksomhederne har en hurtig og effektiv adgang til at klage over overtrædelser.

Direkte i det franske formandskabs kompromistekst er der indskrevet tilsvarende bestemmelser om de nationale klagesystemer. Disse bestemmelser søger at tage højde for de særlige forhold, der gør sig gældende for kontrakter indkøb på forsvars- og sikkerhedsområdet.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal i henhold til EF traktatens art. 251 høres. **Europa Parlamentet har den 3. juli offentliggjort et udkast til betænkning om indholdet af forsvarsdirektivet. Europaparlamentet udtrykker i dette udkast støtte til de mål Kommissionen har med direktivforslaget. Parlamentet udtrykker tillige, at de er enige i, at anvendelsesområdet for direktivet omfatter sikkerhedsområdet. Herudover indeholder rapporten forslag til, hvordan artiklerne om overvågningsmekanismer skal udarbejdes således, at forholdene for forsvars- og sikkerhedsområdet tilgodeses.**

3. Nærhedsprincippet

Ifølge Kommissionen kan formålet med forslaget ikke på tilfredsstillende vis opnås ved regulering fra medlemslandene. Kommissionen konkluderer således, at fravigelsen af bestemmelserne om det indre marked i forbindelse med offentlige forsvars- og sikkerhedskontrakter vil fortsætte, hvis der ikke på fælleseuropæisk plan etableres ny og tilpasset regulering. Det er således Kommissionens holdning, at en fastholdelse af den eksisterende fællesskabsretlige lovgivningsramme for kontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet ikke vil føre til mere gennemsigtig og åben indgåelse af sådanne kontrakter.

Kommissionen påpeger, at medlemsstaternes fravigelse af bestemmelserne i det indre marked skyldes uhensigtsmæssigheder i det eksisterende udbudsdirektiv. Der er således behov for en forbedring af lovgivningsrammen for offentlige kontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet, der vil gøre det muligt at samordne den nationale ret på området og sikre overholdelse af principperne om gennemsigtighed, ligebehandling og ikke-forskelsbehandling. En sådan forbedring sker mest hensigtsmæssigt gennem et nyt direktiv.

Kommissionen har som retsaktstype valgt et direktiv, som giver medlemsstaterne en vis grad af fleksibilitet ved gennemførelsen. Kommissionen angiver, at direktivets bestemmelser desuden giver medlemsstaterne og de ordregivende myndigheder en skønsmargen med hensyn til de valg, der skal foretages ved indgåelsen af kontrakterne. Med forbehold for, at direktivets bestemmelser overholdes, vil hver enkelt medlemsstat ved gennemførelsen af direktivet i national ret således kunne tage hensyn til de særlige forhold og karakteristika, der gør sig gældende i forbindelse med dens følsomme indkøb på forsvars- og sikkerhedsområdet.

Kommissionen finder på den baggrund, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Af samme grunde er det regeringens opfattelse, at nærhedsprincippet er overholdt.

4. Gældende dansk ret

Indgåelsen af offentlige kontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet er i øjeblikket omfattet af **udbudsdirektivet** med forbehold af de undtagelser, der svarer til de i traktatens artikel 30, 45, **46, 55** og 296 omhandlede situationer.

Udbudsdirektivet er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 937 af 16. september 2004 om fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter.

5. Høring

Forslaget blev den 1. maj 2008 sendt i høring i specialudvalget for konkurrenceevne og vækst.

Der er modtaget høringssvar fra Dansk Fjernvarme, Akademikernes Centralorganisation, Forsikring og Pension og Dansk Industri.

Dansk Fjernvarme, Akademikernes Centralorganisation og Forsikring og Pension oplyser, at de ikke har bemærkninger til direktivforslaget.

Dansk Industri ved Forsvars og Aerospaceindustrien i Danmark (FAD) havde følgende bemærkninger til Kommissionens oprindelige direktivforslag:

FAD støtter, at der søges en afklaring af direktivforslagets anvendelsesområde, samt medlemsstaternes muligheder for at anvende undtagelsesbestemmelserne i EF-traktatens artikel 296. FAD støtter også, at der arbejdes for konkurrence- og udbudsregler på alle niveau-

er i forsyningskæden, d.v.s både for hoved- og underleverandører. Herudover mener FAD, at undtagelsesmulighederne via art. 296 skal begrænses, så medlemsstaterne ikke misbruger undtagelserne med henvisning til væsentlige sikkerhedsinteresser.

6. Andre landes holdninger

Der er generel opbakning i Rådsarbejdsgruppen til formandskabets kompromisforslag. En række lande finder dog at det er problematisk, at sikkerhedsområdet er omfattet af direktivet. Herudover har formandskabet lagt op til, at der anvendes højere tærskelværdier end de der kendes fra udbudsdirektivet. Nogle lande mener ikke at tærskelværdierne skal være forskellige fra udbudsdirektivets. Nogle lande mener også, at direktivet bør tage højde for medlemslandenes muligheder for at indgå modkøbsaftaler. Herudover mener flere lande, at hovedleverandør altid skal forpligtes til at foretage en konkurrence for at finde en vis andel af sine underleverandører.

7. Foreløbig dansk holdning

Fra dansk side kan man generelt støtte en samordning af medlemsstaternes praksis for indkøb på forsvars- og sikkerhedsområdet, der er afpasset de særlige forhold, der gør sig gældende på disse områder.

Regeringen arbejder fortsat for, at forslaget omfatter sikkerhedsområdet, anvender højere tærskelværdier end de der kendes fra udbudsdirektivet samt ikke berører medlemslandenes muligheder for at indgå modkøbsaftaler. Herudover arbejder regeringen for, at det fortsat er valgfrit for medlemslandene at indføre krav om, at hovedleverandør altid skal forpligtes til at foretage en konkurrence for at finde en vis andel af sine underleverandører.

Regeringen arbejder samtidig for at sikre, at direktivforslaget tager højde for forholdene på forsvars- og sikkerhedsområdet, således at direktivets udbudsprocedurer er tilstrækkelig fleksible.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Efter vedtagelsen af forslaget skal direktivet gennemføres i dansk ret. Gennemførelsen kan ske ved en bekendtgørelse.

Forslaget forventes som udgangspunkt ikke at have statsfinansielle konsekvenser, da direktivet regulerer indgåelsen af offentlige kontrakter på områder allerede reguleret af **udbudsdirektivet**.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er målet, at en forbedret lovgivningsramme vil medvirke til at skabe et velfungerende indre marked for forsvarsmateriel. Effektive udbudsregler sikrer en effektiv allokering af ressourcer og bidrager til at styrke virksomhedernes internationale konkurrenceevne. En begrænsning af anvendelsen af undtagelsesbestemmelserne i traktaten og i **udbudsdirektivet** til usædvanlige tilfælde og den tilsvarende forøgelse af antallet af kontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet, der indgås i henhold til fællesskabsretlige regler, skønnes således at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat er fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 11. februar 2008.

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsprodukter inden for Fællesskabet (KOM(2007) 765 endelig)

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Resumé

Forslaget har til formål at forenkle og harmonisere overførsler af forsvarsprodukter inden for EU og herved så vidt muligt skabe fri bevægelighed for disse produkter. Forslaget indeholder bestemmelser vedrørende medlemsstaternes udstedelse af licenser til overførsler af forsvarsprodukter inden for EU. Forslaget vurderes ikke at være i strid med nærhedsprincippet. Forslaget vurderes at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser af betydning. Forslaget vurderes at have visse positive samfundsøkonomiske konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side er man overordnet positiv over for forslaget. Det er forventningen, at forslaget samlet set vil være egnet til at sikre de tilsigtede fordele for erhvervslivet. Det franske formandskab forventes at sætte direktivforslaget på dagsordenen for rådsmødet (konkurrenceevne) den 1.-2. december 2008 med henblik på politisk enighed. Forslaget forventes vedtaget ved en første-læsningsaftale med Europa-Parlamentet.

2. Baggrund

Rådet har ved brev af 7. januar 2008 sendt Kommissionens forslag af 5. december 2007 til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsprodukter inden for Fællesskabet (KOM (2007) 765 endelig).

Kommissionen har i *de ledsagende bemærkninger* anført, at baggrunden for forslaget er, at eksport af forsvarsprodukter inden for Fællesskabet i alle medlemsstater er underlagt nationale licensordninger. Alle medlemsstater har således deres egen lovgivning til regulering af import, eksport og transit af forsvarsprodukter inden for det indre marked. Selv om en række medlemsstater har forsøgt at koordinere deres regler på området, er det europæiske marked for forsvarsprodukter af denne grund inddelt i 27 nationale licensordninger, der adskiller sig meget fra hinanden med hensyn til anvendelsesområde, kompetente myndigheder, procedurer og tidsfrister.

De indbyrdes forskelle på medlemsstaternes regulering og de ekspediti-onstider, der er forbundet med at opnå licens til overførsel af forsvarsprodukter, udgør ifølge Kommissionen en betydelig hæmsko for den industrielle konkurrenceevne og en væsentlig hindring for udviklingen af et europæisk marked for forsvarsprodukter samt et velfungerende indre marked. Det er Kommissionens opfattelse, at de administrative byrder for virksomhederne er betydelige og fremstår som helt ude af proportion med

de faktiske kontrolbehov, eftersom der næsten aldrig gives afslag på licensansøgninger for overførsel inden for Fællesskabet.

Forslaget har til formål at reducere disse hindringer for handel med forsvarsprodukter inden for det indre marked ved at forenkle og harmonisere både betingelser og procedurer for at opnå tilladelse til overførsel.

Kommissionen betoner, at forslaget – henset til de særlige forhold, der gør sig gældende på markedet for forsvarsprodukter, og behovet for at beskytte den nationale sikkerhed – ikke lægger op til en ophævelse af kravet til licens ved overførsel af forsvarsprodukter. Efter forslaget skal de eksisterende licenskrav i stedet erstattes med et mere strømlinet system af generelle eller globale licenser, så krav om licens til hver enkelt overførsel af forsvarsprodukter vil have undtagelsens karakter.

Kommissionen har anført, at forslaget tager udgangspunkt i en konstatering af, at overførsler af forsvarsprodukter inden for Fællesskabet efter godt 50 års europæisk integration ikke længere udgør samme trussel for den nationale sikkerhed som eksport til tredjelande eller kriseområder, hvis visse betingelser er opfyldt.

Forslaget indgår i en større lovgivningspakke på forsvarsområdet, der bl.a. også indeholder et direktivforslag om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af visse offentlige bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet (KOM (2007) 766). Dette forslag hører under Økonomi- og Erhvervsministeriets område.

3. Hjemmelsgrundlag

Direktivforslaget er fremsat under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (TEF), særlig artikel 95, hvoraf det bl.a. fremgår, at Rådet vedtager de foranstaltninger med henblik på indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, der vedrører det indre markeds oprettelse og funktion.

Forslaget skal i henhold til TEF artikel 95 vedtages ved fælles beslutningstagning efter reglerne i TEF artikel 251.

4. Formål og indhold

På baggrund af drøftelserne i Rådets arbejdsgruppe om Konkurrenceevne og Vækst har det franske formandskab udarbejdet flere kompromisforslag, senest et forslag af 18. september 2008 (dokument DS 757/2/08REV2). I den følgende gennemgang af direktivforslaget er indholdet af kompromisforslaget indarbejdet de steder, hvor det er relevant.

4.1. Overordnet formål

Kommissionens overordnede målsætning med direktivforslaget er at etablere et åbent og konkurrencedygtigt europæisk marked for forsvarsprodukter i EU ved at forenkle den noget komplekse situation med mange

forskellige nationale licensordninger og den hermed forbundne administrative byrde. Det er således intentionen at reducere de eksisterende hindringer for handel med forsvarsprodukter og nedbringe de heraf følgende konkurrenceforvridninger ved at forenkle og harmonisere betingelser og procedurer for opnåelse af licens.

4.2. Forslagets enkelte bestemmelser

Ifølge forslagets artikel 1, stk. 1, fastsætter direktivet reglerne og procedurerne for overførsel af forsvarsprodukter i det indre marked. Det følger af forslagets artikel 2 sammenholdt med artikel 3, nr. 1, at direktivet skal finde anvendelse på de forsvarsprodukter, som er anført i bilaget til forslaget (Bilaget svarer ifølge betragtning nr. 9 i præamblen til EU's fælles liste over militært udstyr, herunder subsystemer, komponenter, reservedele, teknologioverførsel, vedligeholdelse og reparation).

Efter forslagets artikel 1, stk. 2, berører direktivet ikke medlemsstaternes eksportpolitikker.

Forslagets artikel 4 indeholder generelle bestemmelser om medlemsstaternes udstedelse af overførselslicenser. I forslagets artikel 4, stk. 1, 1. pkt., fastslås det således, at overførsel af forsvarsprodukter mellem medlemsstater er underlagt forudgående tilladelse, og i forslagets artikel 4, stk. 2, fastslås, at medlemsstaterne udsteder ”generelle, globale eller individuelle overførselslicenser til leverandører, der *ønsker at overføre produkter fra deres område.*” Det fremgår af artikel 4, stk. 3-5, at medlemsstaternes valg af typen af licens og fastsættelsen af vilkår og betingelser for licensen (herunder særligt enhver begrænsning i eksporten af forsvarsprodukter til modtagere i tredjelande) bl.a. skal ske under hensyntagen til eventuelle risici for beskyttelsen af menneskerettighederne, freden, sikkerheden og stabiliteten som følge af overførslen samt ud fra en vurdering af eventuelle kritiske forhold i forbindelse med overførslen.

Medlemsstaterne kan efter forslagets artikel 4, stk. 7, til enhver tid og *bl.a.* under henvisning til beskyttelsen af deres væsentlige sikkerhedsinteresser *eller den offentlige orden tilbagekalde* eller begrænse anvendelsen af overførselslicenser, de har udstedt.

Efter forslagets artikel 5 offentliggør medlemsstaterne ”generelle overførselslicenser”, der giver leverandører, som er etableret på deres respektive områder og som opfylder de vilkår og betingelser, der er knyttet til licensen, direkte tilladelse til at *foretage overførsler af forsvarsprodukter* til en kategori eller flere kategorier af modtagere, der er etableret i en anden medlemsstat, i det mindste når modtageren er en del af en medlemsstats væbnede styrker eller er en virksomhed, der er certificeret i overensstemmelse med forslagets artikel 9, jf. nærmere herom nedenfor.

Efter forslagets artikel 6 udsteder medlemsstaterne ”globale overførselslicenser” til en individuel leverandør på dennes anmodning. Disse licenser giver tilladelse til *at foretage overførsler af forsvarsprodukter til*

modtagere i en anden medlemsstat. Medlemsstaterne fastsætter i hver "global licens" de forsvarsprodukter eller kategorier af forsvarsprodukter, der er omfattet af licensen, samt de godkendte modtagere eller kategorier af modtagere. En global licens er gyldig i højst tre år.

Efter forslaget artikel 7 udsteder medlemsstaterne "individuelle overførselslicenser" til en individuel leverandør på dennes anmodning. Disse licenser giver tilladelse til en enkelt overførsel af *et bestemt antal nærmere specificerede* forsvarsprodukter til en enkelt modtager, *dog således at overførslen kan omfatte indtil flere leveringer til samme aftager. De individuelle licenser bør efter forslaget navnlig* anvendes i de tilfælde, hvor anmodningen om licens er begrænset til en enkelt overførsel, eller hvor det er nødvendigt for at beskytte landets væsentlige sikkerhedsinteresser eller for at overholde medlemsstaternes internationale forpligtelser.

Efter forslaget artikel 9 udpeger medlemsstaterne kompetente myndigheder til at udføre certificering af modtagere, der er etableret på deres respektive områder. Certificeringen er efter den foreslåede bestemmelse især en konstatering af, at modtageren er i stand til at overholde eksportbegrænsningerne vedrørende forsvarsprodukter, der i henhold til en overførselslicens modtages fra en anden medlemsstat. Efter forslaget skal der ved certificeringen bl.a. lægges vægt på modtagerens dokumenterede erfaring og omdømme inden for forsvarsaktiviteter, særlig i kraft af *tidligere efterlevelse af eksportbegrænsninger*, en tilladelse til produktion eller markedsføring af forsvarsprodukter samt beskæftigelse af kvalificeret overordnet personale.

Forslagets artikel 9 indeholder desuden regler om det nærmere indhold af et certifikat, certifikatets gyldighedsperiode (der under ingen omstændigheder må overstige 5 år), kontrol med de certificerede virksomheder, gensidig anerkendelse af certifikater udstedt i en anden medlemsstat samt regler om tilbagekaldelse af udstedte certifikater.

Efter forslaget artikel 10, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at aftagerne af forsvarsprodukter i forbindelse med ansøgning om eksportlicens oplyser de nationale myndigheder om eventuelle eksportbegrænsninger i en meddelt overførselslicens fra en anden medlemsstat. Medlemsstaterne skal efter artikel 10, stk. 3, samtidig sikre, at virksomhedernes eventuelle afgivelse af falske eller ufuldstændige oplysninger i nævnte forbindelse sanktioneres effektivt og proportionalt.

Forslagets artikel 15 om beskyttelsesforanstaltninger indebærer, at en medlemsstat skal underrette en anden medlemsstat og anmode om en *undersøgelse* af situationen, hvis den skønner, at der er en alvorlig risiko for, at en certificeret modtager i den anden medlemsstat ikke vil overholde en betingelse, der er knyttet til en generel overførselslicens, *eller hvis medlemsstaten i øvrigt finder det nødvendigt under hensyn til beskyttelsen af væsentlige sikkerhedsinteresser eller ud fra hensynet til den offentlige orden.*

Hersker der *uagtet nævnte henvendelse* fortsat tvivl i *anførte* henseende, kan medlemsstaten midlertidigt suspendere den generelle overførselslicens for sådanne virksomheder. Medlemsstaten skal i givet fald underrette Kommissionen og de øvrige medlemsstater om årsagerne til denne beskyttelsesforanstaltning.

5. Europa-Parlamentet

Kommissionens forslag til direktiv er med det foreslåede hjemmelsgrundlag underlagt fælles beslutningstagen, og Europa-Parlamentet skal i henhold til TEF artikel 251 høres. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentets Udvalg om det Indre marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO) har den 19. juni 2008 fremlagt et udkast til betænkning om forslaget (2007/0279(COD)). Europa-Parlamentets Udenrigsudvalg og Udvalg om Industri, Forskning og Energi har henholdsvis den 12. og den 15. september 2008 afgivet en udtalelse om forslaget.

IMCO-udvalget forventes at stemme om betækningsudkastet den 7. oktober 2008, mens Europa-Parlamentets plenarforsamling forventes at stemme herom medio november 2008.

Det fremgår bl.a. af betækningsudkastet, at ordføreren finder, at den foreslåede forenkling af de nationale licensordninger for overførsler af forsvarsprodukter inden for EU er en nødvendig betingelse for udviklingen af et europæisk marked for forsvarsprodukter og en international konkurrencedygtig europæisk forsvarsindustri. Det er vurderingen, at en sådan forenkling vil øge forsynings sikkerheden inden for medlemsstaterne og nedbringe de administrative byrder. Ordføreren betoner dog, at det er vigtigt med en streng kontrol af, at der ikke sker reeksport til tredjelande, hvis oprindelsesmedlemsstaten ikke har givet tilladelse hertil, og foreslår i den forbindelse en mere detaljeret fastlæggelse af sanktionerne ved overtrædelse af licensvilkår, navnlig så overtrædelse af eksportbegrænsninger anses som en strafbar gerning. Overføreren betoner videre, at det bør sikres, at den foreslåede certificeringsordning i praksis ikke fører til et relativt tab af konkurrenceevne for små og mellemstore virksomheder i forhold til større virksomheder, og foreslår på denne baggrund, at Kommissionen 5 år efter direktivets ikrafttrædelse foretager en vurdering af reglernes indvirkning på disse virksomheder.

6. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

De gældende danske regler om udførsel og indførsel af våben, ammunition og materiel til krigsførelse findes i våbenloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1316 af 26. november 2007.

6.1 Udførsel

Efter våbenlovens § 6, stk. 1, kræves der ”i hvert enkelt tilfælde” tilladelse fra justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, til at udføre

re bl.a. våben, ammunition og materiel til krigsførelse. Bestemmelsen fortolkes og administreres dog ikke sådan, at der kræves særskilt tilladelse til hver enkelt udførsel, men snarere således at enhver udførsel skal være dækket af en tilladelse, som afhængigt af de nærmere omstændigheder kan være mere eller mindre omfattende.

Bestemmelsen giver imidlertid ikke mulighed for – f.eks. ved bekendtgørelse – at udstede generelle udførselstilladelser til en ubestemt kreds af eksportører.

Våbenlovens § 6 gælder som udgangspunkt også for statsmyndigheder. Kravet om tilladelse gælder imidlertid ikke for militære styrker og militært personel som led i den militære tjenesteudøvelse, eller militære myndigheders midlertidige udførsel af udrustning og materiel med henblik på reparation eller vedligeholdelse, jf. våbenlovens § 8, stk. 2. Det følger endvidere, at våbenlovens § 9, stk. 1, at politiets udførsel af våben mv. som led i tjenesten ikke kræver udførselstilladelse.

Kravet om udførselstilladelse omfatter både fysisk flytning af genstande ud fra dansk område og ikke-fysisk overførsel til udlandet ved hjælp af fax, telefon eller andet elektronisk medie. Mundtlig overførsel af teknologi er også omfattet, hvis teknologien er indeholdt i et dokument, hvoraf den relevante del oplæses eller på lignende måde beskrives. Endvidere er våben mv., der alene er i transit i Danmark, omfattet af våbenlovens § 6.

Det fremgår af forarbejderne til våbenlovens § 6, stk. 1, at bestemmelsen skal fortolkes således, at alle produkter på EU's eksisterende fælles liste over militært udstyr falder inden for bestemmelsen. Bestemmelsen omfatter imidlertid også våben, ammunition, krigsmateriel mv. uden for EU's våbenliste.

Det fremgår ikke af våbenloven, hvilke betingelser en ansøger skal opfylde for at få tilladelse til udførsel. Der har imidlertid – bl.a. i lyset af de internationale aftaler, som Danmark har tiltrådt på området – udviklet sig en fast administrativ praksis med hensyn til de procedurer, der følges ved ansøgninger om udførselstilladelse, herunder hvilken dokumentation der kræves.

Justitsministeriet forelægger i de fleste tilfælde udførselsansøgninger for Udenrigsministeriet, som vurderer ansøgningerne i lyset af den danske politik vedrørende våbeneksport og Danmarks internationale forpligtelser på området.

Hvis Udenrigsministeriet ikke har bemærkninger til den ansøgte udførsel, eller hvis der ikke foretages høring, meddeler Justitsministeriet tilladelse til udførsel, når den nødvendige dokumentation foreligger, jf. nærmere herom nedenfor i afsnit 5.2.

6.2 Dokumentationskrav

Ansøgning om udførselstilladelse skal ledsages af forskellige former for dokumentation, som varierer alt efter udførelsens art.

Ved ansøgning om udførsel af forsvarsmateriel af enhver art til modtagere, der ikke er statsinstitutioner, skal ansøgeren som udgangspunkt fremlægge et internationalt importcertifikat. Et internationalt importcertifikat er importlandets attestation på, at importøren har forpligtet sig til at indføre det pågældende vareparti til importlandet.

Ansøgeren skal endvidere underskrive en erklæring om:

- at det pågældende vareparti kun vil blive afsendt til den i certifikatet anførte køber og adresse eller til en anden af køber skriftligt angivet adresse,
- at ansøgeren ved varens afsendelse vil afkræve køberen et af myndighederne i importlandet udstedt ankomstbevis (Delivery Verification Certificate), hvorved det attesteres, at varepartiet er ankommet til importlandet,
- at ansøgeren efter modtagelsen af ankomstbeviset vil sende dette til Justitsministeriet, og
- at ansøgeren er bekendt med strafansvaret i straffelovens § 163.

Efter omstændighederne kræves endvidere en slutbrugererklæring, dvs. en erklæring fra modtageren/slutbrugeren om, at reeksport ikke vil finde sted, medmindre eksportlandet (Danmark) er oplyst herom og har givet samtykke hertil.

Ved udførsel til lande, der ikke bruger internationalt importcertifikat og ankomstbevis kræves som udgangspunkt, at ansøger fremlægger konkret indførelstilladelse fra modtagerlandet, og en underskrevet erklæring om, at det pågældende parti kun vil blive sendt til den anførte køber i det anførte land eller til en anden af køberen skriftligt angivet adresse, og at ansøger er bekendt med strafansvaret i straffelovens § 163. Normalt kræves endvidere en slutbrugererklæring.

6.3 Indførsel

Det fremgår af våbenlovens § 1, stk. 1, at det er forbudt uden tilladelse fra justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, at indføre våben, ammunition og eksplosivstoffer mv. Bestemmelsen gælder ikke for militære myndigheder, jf. våbenlovens § 8, stk. 1.

7. Lovgivningsmæssige, statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

7.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Direktivforslaget vurderes at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser, allerede fordi den nugældende affattelse af våbenloven ikke – som

forudsat i direktivforslagets artikel 5 – giver mulighed for at udstede generelle udførselstilladelser til en ubestemt kreds af eksportører.

7.2. Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser af betydning.

Forslagets gennemførelse i national ret vil formentlig nedbringe antallet af ansøgninger om tilladelse til overførsel af forsvarsprodukter til andre EU-lande. Til gengæld indeholder forslaget nye myndighedsopgaver med hensyn til certificering af og kontrol med visse virksomheder, jf. forslaget artikel 9. Samlet set vurderes forslaget ikke at have statsfinansielle konsekvenser af betydning.

7.3. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget lægger op til en forenkling af de administrative procedurer for erhvervslivet. Virksomheder, der befatter sig med overførsel af forsvarsprodukter inden for EU, vil på denne baggrund formentlig få reduceret arbejdsbyrden i forbindelse med ansøgninger om tilladelse til udførsel af forsvarsprodukter til andre EU-lande. Til gengæld indebærer forslaget nye krav for så vidt angår virksomheder, som ønsker certificering, jf. forslaget artikel 9. Forslaget vurderes samlet set at have visse positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos følgende organisationer:

Advokatrådet, Fagligt Fælles Forbund 3F, Danmarks Rederiforening, Dansk Skibsmæglerforening, Dansk Industri, Scandinavian Airlines, Mærsk Air, Erhvervsflyvningens Sammenslutning, Danske Speditører, Dansk Transport og Logistik, Dansk Erhverv, Handel, Transport og Service, Dansk Retspolitisk Forening og Institut for Menneskerettigheder.

Høringsfristen udløb den 1. februar 2008. Scandinavian Airlines har meddelt, at man byder den foreslåede administrative forenkling, som berører flytransportens værdikæde, velkommen. De øvrige organisationer har ikke haft bemærkninger til forslaget.

9. Nærhedsprincippet

Kommissionen har i *de ledsagende bemærkninger om forholdet til nærhedsprincippet* anført, at målsætningerne med forslaget, dvs. gennemførelsen af det indre marked gennem indførelsen af et obligatorisk licenssystem for forsvarsprodukter, ikke i tilstrækkeligt omfang kan opfyldes af medlemsstaterne hver især på grund af de store forskelle mellem de eksisterende licensprocedurer og overførselernes grænseoverskridende karakter. Målsætningerne kan derfor bedre gennemføres på fællesskabsplan, hvorfor Fællesskabet kan træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5.

Regeringen finder, at nærhedsprincippet af de grunde, som Kommissionen har anført, må anses for overholdt.

10. Andre landes kendte holdninger

Der foreligger ikke offentlige tilkendegivelser om de andre medlemsstaters holdninger til direktivforslaget. Under de foreløbige drøftelser har det dog kunnet konstateres, at der generelt er en positiv holdning til forslaget.

11. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man overordnet set positiv over for forslagens formål om at reducere de eksisterende hindringer for handel med forsvarsprodukter inden for det indre marked.

Det er forventningen, at forslaget samlet set på forsvarlig vis vil kunne medvirke til at reducere de administrative byrder for erhvervslivet i forbindelse med erhvervelse af licens til overførsel af forsvarsprodukter inden for EU, uden at der samtidig pålægges erhvervslivet unødige nye forpligtelser.

Fra dansk side finder man i den forbindelse, at det bør sikres, at eventuelle nye harmoniserede regler for overførsel af forsvarsprodukter er klare og operationelle, og at overholdelsen heraf kan kontrolleres.

12. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Et grundnotat om forslaget blev sendt til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg den 9. maj 2008.